

Staro

NATUUR EN BUITENGEBIED

Quickscan flora en fauna

Molenstraat ong. te Gendt

Rapportnummer 21-0065

www.staroobv.nl

Quickscan flora en fauna

Molenstraat ong. te Gendt

2 maart 2021

Rapportnummer:	P21-0065
Opdrachtgever:	Pouderoyen Tonnaer
Uitgevoerd door:	Staro Natuur en Buitengebied Lodderdijk 38a 5421 XB Gemert tel. 0492-450161 fax. 0492-450162 www.staroby.nl
Veldonderzoek:	M.A. den Otter
Auteur:	M.A. den Otter
Kwaliteitscontrole:	N. Arts-Smits

Inhoud

1 Inleiding 3
1.1 Aanleiding 3
1.2 Doel 3
1.3 Geldigheid onderzoek 3
1.4 Zorgplicht 4
1.5 Leeswijzer 4

2 Plangebied 5
2.1 Ligging en beschrijving plangebied 5
2.2 Voorgenomen plannen 7

3 Methode 8

4 Natuurwaarden 9
4.1 Beschermde gebieden 9
4.2 Beschermde soorten 11
4.2.1 Flora 11
4.2.2 Vlinders en libellen 11
4.2.3 Kevers en weekdieren 12
4.2.4 Vissen 12
4.2.5 Amfibieën en reptielen 12
4.2.6 Vogels 13
4.2.7 Zoogdieren 15

5 Conclusies 17
5.1 Beschermde gebieden 17
5.2 Beschermde soorten 17
5.3 Advies en aanbevelingen 19

Geraadpleegde bronnen 20

Bijlagen

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Een initiatiefnemer is voornemens vier woonpercelen en paardenweiden te realiseren op de locatie van de appelboomgaard aan de Molenstraat ong. te Gendt. Ten behoeve van de planologische procedure is het noodzakelijk een quickscan flora en fauna uit te voeren. Door middel van de quickscan wordt in beeld gebracht of de ontwikkeling in strijd is met de natuurwetgeving en hoe eventuele strijdigheid met de wet voorkomen kan worden.

1.2 Doel

Het doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming en gebiedsbescherming is sinds 1 januari 2017 de Wet natuurbescherming (Wnb) van belang. Daarnaast is gebiedsbescherming vastgelegd in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen EHS genoemd). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek stelt de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming vast. Tevens beoordelen we op welke wijze en in welke mate de voorgenomen ontwikkeling invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van de resultaten kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Geldigheid onderzoek

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. De bevoegde gezagen (provincies) hanteren de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten: “Onderzoeksgegevens mogen maximaal drie jaar oud zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recenter zijn.”. Dit rapport gaat in op de effecten van de ontwikkeling zoals beschreven in hoofdstuk 2.2. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkeling kunnen leiden tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten en gebieden.

1.4 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook de niet wettelijk beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de effecten van de geplande ingrepen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies, adviezen en vervolgstappen uiteengezet.

2 Plangebied

2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied ligt aan de Molenstraat te Gendt, gemeente Lingewaard. Het perceel ligt ten oosten van de bebouwde kom van Gendt en ten westen van de bebouwde kom van Doornenburg. Het plangebied bestaat uit een appelboomgaard. De noordwestgrens van het plangebied loopt langs een heg en hek, de zuidwestgrens loopt langs een hekwerk, aan de noordoostgrens ligt de Molenstraat en de zuidoostgrens van het plangebied loopt dwars door de appelgaard.
De ligging van het plangebied in de wijdere omgeving is weergegeven in figuur 1. De globale begrenzing van het onderzoeksgebied is weergegeven in figuur 2. Op pagina 6 is een foto-impressie van het plangebied opgenomen.

Figuur 1. Ligging plangebied (gele lijn) (bron: Google Maps)

Figuur 2. Globale begrenzing plangebied (gele lijn) (bron: Google Maps)

Foto 1. Noorden van het plangebied

Foto 2. Noordwestgrens van het plangebied

Foto 3. Zuidwestengrens van het plangebied

Foto 4. Zuiden van het plangebied

Foto 5. Oosten van het plangebied

Foto 6. Noordoostgrens van het plangebied

2.2 Voorgenomen plannen

De initiatiefnemer is voornemens vier woonpercelen met ontsluitingsweg en paardenweiden te realiseren op de locatie van de appelboomgaard aan de Molenstraat te Gendt, zoals is weergegeven in figuur 3. Tussen de bestaande bebouwing en de nieuwe percelen komt een robuuste struweelzone van 10 meter breed. Tussen de nieuwe percelen komen hagen als erfafscheiding.

Figuur 3. Voorgenomen plannen Molenstraat ong. te Gendt (bron: Pouderoyen Tonnaer)

3 Methode

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Voor het soortenonderzoek is gebruikgemaakt van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), de websites Vlinderstichting.nl, Waarneming.nl, EIS-nederland.nl, Zoogdiervereniging.nl en Verspreidingsatlas.nl en diverse verspreidingsatlassen.
Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natura 2000-gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en het Natuurnetwerk Nederland in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle op de locatie aanwezige habitats zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze habitats vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de habitats zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooiresten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige habitats zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking en expert judgement is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. Ook is gekeken of binnen het plangebied invasieve exoten voorkomen.

Een veldbezoek voor een quickscan flora en fauna is nadrukkelijk geen volledige inventarisatie. Dat betekent dat op basis van het veldbezoek het voorkomen van beschermde soorten niet per definitie is uit te sluiten.

De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

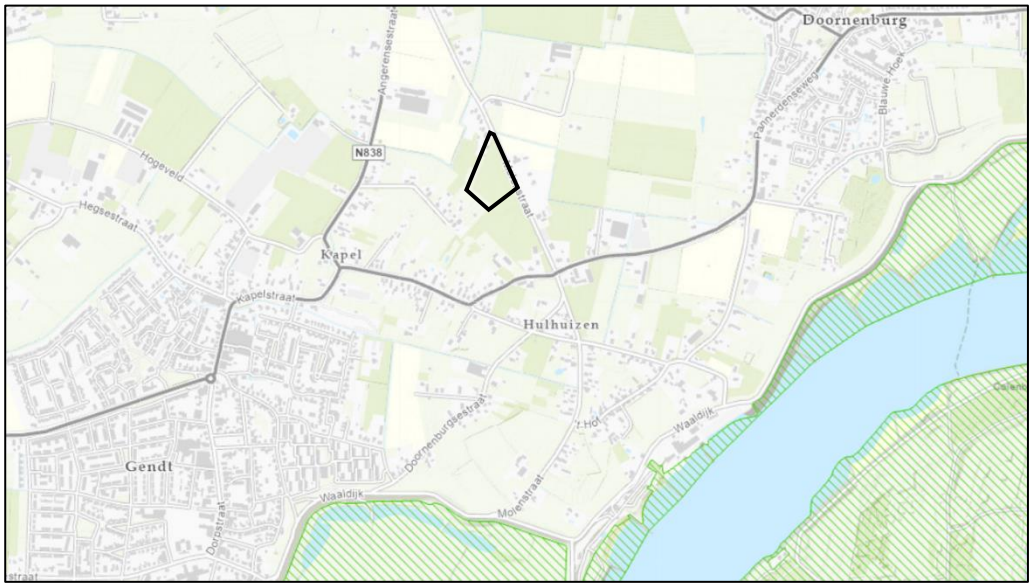
Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 5 februari 2021 in de middag onder de volgende weersomstandigheden: half bewolkt, droog, windkracht 2 en circa 7 ˚C.

4 Natuurwaarden

4.1 Beschermde gebieden

Natura 2000

Uit de kaart Natura 2000 op de website van de provincie Gelderland blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op circa 940 meter afstand ten zuiden en oosten van het plangebied ligt, zie figuur 4. Dit betreft het Natura 2000-gebied Rijntakken.

Figuur 4. Ligging plangebied (zwarte lijn) ten opzichte van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden (groen gearceerd) (bron: geoportaal.gelderland.nl/)

Effectbeoordeling

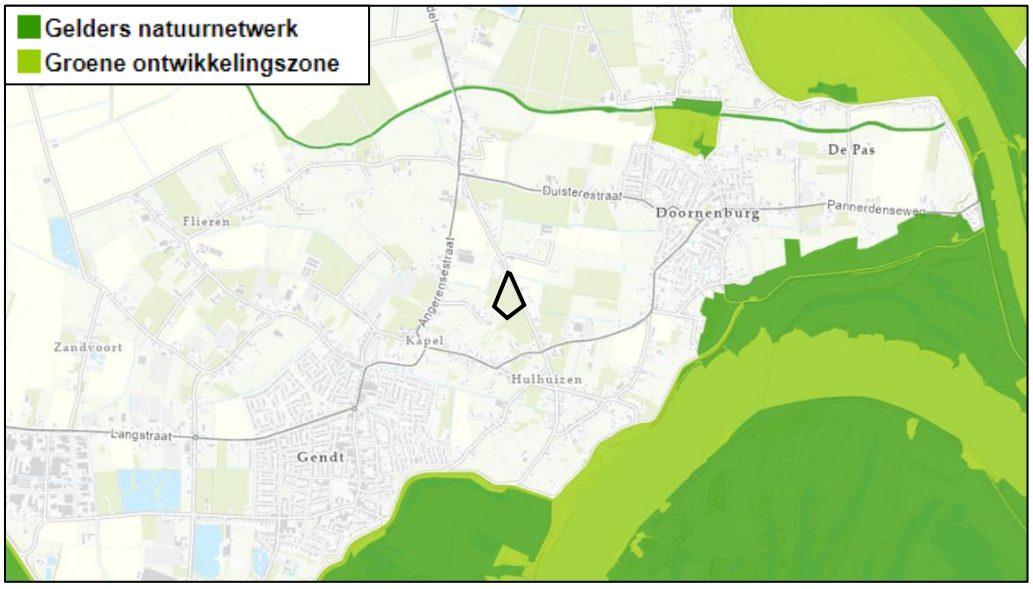
Doordat het plangebied buiten het Natura 2000-gebied ligt, kunnen alleen effecten optreden als gevolg van externe werking. Gezien de relatief grote afstand tot het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied is het redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebied als gevolg van effecten van verdroging, versnippering, mechanische en optische verstoring en verstoring door licht, geluid en trilling door de voorgenomen plannen.

Als gevolg van de bouwwerkzaamheden in het plangebied zal sprake zijn van stikstofemissie. Depositie van stikstof op Natura 2000-gebieden kan negatieve effecten tot gevolg hebben op de natuurwaarden. De hoeveelheid stikstofdepositie als gevolg van de voorgenomen plannen op Natura 2000-gebieden moet worden bepaald middels een stikstofberekening met het programma AERIUS-calculator. De resultaten van de berekening moeten vervolgens ecologisch worden beoordeeld om te toetsen of sprake is van (significant) negatieve effecten.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN; in provincie Gelderland bestaande uit het Gelders Natuurnetwerk (GNN) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. In de provincie Gelderland zijn naast het GNN ook Groene Ontwikkelingszones (GO) aangewezen. De GO is een zone die bestaat uit gebieden met andere bestemmingen dan natuur die ruimtelijk verweven zijn met het GNN en daar functioneel mee samenhangen en waarin wordt ingezet op versterking van die samenhang tussen inliggende en aangrenzende natuurgebieden.

Uit de kaart Kernkwaliteiten GNN en GO op de website van de provincie Gelderland, blijkt dat het plangebied geen deel uitmaakt van het GNN of de GO. Het dichtstbijzijnde gebied wat deel uitmaakt van het GNN ligt op circa 980 meter ten noorden van het plangebied, dit betreft rivier de Linge. Het dichtstbijzijnde gebied wat deel uitmaakt van het GO ligt op circa 900 meter ten zuidoosten van het plangebied. De ligging van het NNN in de omgeving van het plangebied is weergegeven in figuur 5.

Figuur 5. Ligging plangebied (zwarte lijn) ten opzichte van het GNN en de GO (bron: geoportaal.gelderland.nl)

Effectbeoordeling

Het plangebied behoort niet tot het NNN. Gezien de relatief grote afstand tussen het plangebied en het NNN, en de kleinschalige aard van de voorgenomen plannen is het uit te sluiten dat de voorgenomen plannen een (significant) negatief effect hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.

Conclusie

Gezien de relatief grote afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (940 meter) is het redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan door verstoring, verdroging of versnippering op Natura 2000-gebieden als gevolg van de voorgenomen plannen. Een negatief effect als gevolg van stikstofdepositie kan op

voorhand niet worden uitgesloten, derhalve dient een AERIUS-calculatie te worden uitgevoerd.
De voorgenomen plannen hebben door de relatief grote afstand en de kleinschalige aard van de werkzaamheden geen (significant) negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of het nemen van mitigerende maatregelen nodig is.

4.2.1 Flora

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen beschermde flora is waargenomen.

Het plangebied bestaat uit een appelboomgaard, tussen de bomen groeit gras dat frequent gemaaid wordt. In het plangebied staat geen kruidachtige vegetatie. Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat voor beschermde plantensoorten geschikte habitats ontbreken binnen het plangebied. Het voorkomen van beschermde plantensoorten is zodoende uit te sluiten.

4.2.2 Vlinders en libellen

Vlinders
Uit gegevens van de NDFF en De Vlinderstichting blijkt dat op een afstand van één tot twee kilometer van het plangebied grote vos, grote weerschijnvlinder (beide §3.3 Wnb) en teunisbloempijlstaart (§3.2 Wnb) zijn waargenomen.
In het plangebied ontbreken de geschikte waardplanten van deze vlindersoorten, tevens biedt het plangebied niet het juiste habitat. Daarom is het voorkomen van beschermde vlindersoorten uitgesloten.

Libellen
Uit de gegevens van de NDFF en De Vlinderstichting blijkt dat op een afstand van één tot twee kilometer van het plangebied gevlekte witsnuitlibel en rivierrombout zijn waargenomen (beide §3.2 Wnb). Op een afstand van twee tot vijf kilometer van het plangebied zijn beekrombout (§3.3 Wnb) en sierlijke witsnuitlibel (§3.2 Wnb) waargenomen.

Binnen het plangebied is geen permanent oppervlaktewater aanwezig en daardoor ontbreekt het aan geschikt voortplantingshabitat voor libellen. Het voorkomen van essentieel habitat van (beschermde) libellen in het plangebied is uit te sluiten.

4.2.3 *Kevers en weekdieren*

Volgens de gegevens van de NDFF en EIS Nederland komen geen beschermde kevers en weekdieren voor in de omgeving van het plangebied. Voor de beschermde kevers en weekdieren zijn weinig verspreidingsgegevens bekend, daarom wordt in deze paragraaf van alle beschermde kevers en weekdieren beoordeeld of ze in het plangebied kunnen voorkomen.

- Vliegend hert (§3.3 Wnb) komt voor in (oude) eikenbossen, dit habitat is binnen het plangebied niet aanwezig. Het voorkomen van deze soort in het plangebied is uit te sluiten.
- De beschermde houtkevers; vermiljoenkever, heldenbok en juchtleerkever (alle §3.2 Wnb) zijn afhankelijk van oude, holle of vrijstaande bomen of (natte) gebieden met veel dood hout. Deze habitattypen zijn niet aanwezig in het plangebied. Het voorkomen van deze beschermde houtkevers in het plangebied kan daarom worden uitgesloten.
- De beschermde waterkevers brede geelrandwaterroofkever en gestreepte waterroofkever (beide §3.2 Wnb) zijn voor het voorkomen afhankelijk van grote wateren. Het ontbreekt binnen het plangebied aan permanent oppervlaktewater en daarom is het voorkomen van beschermde waterkevers in het plangebied uitgesloten.
- De aquatische slakkensoort platte schijfhoren (§3.2 Wnb) is afhankelijk van de aanwezigheid van heldere, schone wateren met waterplanten. Bataafse stroommossel (§3.2 Wnb) is een soort die voorkomt in stromend water (rivieren of beken). Deze soort is al 50 jaar niet meer waargenomen in Nederland. Vanwege het ontbreken van permanent oppervlaktewater in het plangebied is het voorkomen van platte schijfhoren en Bataafse stroommossel uitgesloten.

In het plangebied ontbreken geschikte habitats voor de beschermde soorten kevers en weekdieren. Het voorkomen van deze soorten in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

4.2.4 *Vissen*

Vanwege het ontbreken van permanent oppervlaktewater is het voorkomen van (beschermde) vissoorten in het plangebied uit te sluiten.

4.2.5 *Amfibieën en reptielen*

Amfibieën
Uit gegevens van RAVON, de NDFF en De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied bastaardkikker, gewone pad (beide §3.3 Wnb) en kamsalamander (§3.2 Wnb) zijn waargenomen. Op een afstand van één tot twee kilometer van het plangebied zijn Alpenwatersalamander, bruine kikker,

kleine watersalamander (alle §3.3 Wnb) en rugstreeppad (§3.2 Wnb) waargenomen.

In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig en daardoor ontbreekt voortplantingshabitat voor amfibieën. Het plangebied is slechts marginaal geschikt als land- en overwinteringshabitat voor amfibieën door het ontbreken van dekking. De bomen en het gras binnen het plangebied bieden niet voldoende dekking voor amfibieën om zich te kunnen verschuilen. Mogelijk doorkruisen Alpenwatersalamander, bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander incidenteel het plangebied.

Voor kamsalamander en rugstreeppad ontbreekt het juiste habitat in het plangebied en ligt het plangebied te ver bij geschikt voortplantingswater vandaan, waardoor het voor deze soorten niet bereikbaar is.

Reptielen
Uit gegevens van RAVON, de NDFF en De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) blijkt dat op een afstand van één tot twee kilometer van het plangebied ringslang (§3.3 Wnb) is waargenomen.

+ Ringslang is een watergebonden soort die veel ruimtelijke variatie nodig heeft. Naast waterrijke gebieden komt de soort ook voor in bos en heide. Voor de ei-afzet is de ringslang afhankelijk van warme, vochtige plekken zoals bladhopen

Het ontbreekt binnen het plangebied aan geschikt habitat voor ringslang. Ook voor andere reptielsoorten is in het plangebied geen geschikt habitat aanwezig. Het voorkomen van beschermde reptielensoorten in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

4.2.6 Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied een ekster en een kauw waargenomen.

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat de volgende vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zijn waargenomen in de wijde omgeving van het plangebied: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer en steenuil (alle §3.1 Wnb).

In het plangebied zijn geen nesten aangetroffen van vogels. In principe is de boomgaard wel geschikt als nestplek voor algemene vogelsoorten. Ook kunnen algemene vogels het plangebied gebruiken als foerageergebied.
De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten in het plangebied is uit te sluiten. Voor vogels met een jaarrond beschermd nest, bijvoorbeeld steenuil, kan het plangebied dienen als foerageergebied.

In de omgeving van Gendt en Doornenburg zijn de afgelopen 10 jaar waarnemingen gedaan van steenuil. Eén van deze waarnemingen ligt op korte afstand van het plangebied, circa 120 meter. In de omgeving van het plangebied is veel grasland aanwezig, vooral omheinde paardenweides. De paaltjes van de hekken bieden voor steenuil geschikte uitkijkpunten tijdens het jagen. Ook zijn in de omgeving veel boerderijen en stellen aanwezig waarin mogelijk geschikte nestplekken aanwezig zijn. Het plangebied zelf biedt geschikt foerageergebied voor steenuil. De bomenrijen staan circa 3 meter uit elkaar, steenuil kan hier tussendoor vliegen. Doordat gevallen appels aanwezig zijn in het plangebied biedt het voedsel voor, onder andere, muizen, die weer voedsel vormen voor steenuil.

Effectbeoordeling

Bij het verwijderen van de bomen en struiken kunnen nesten worden vernietigd en broedende vogels worden verstoord. Gedurende het broedseizoen zijn nesten en broedende vogels strikt beschermd.

De werkzaamheden hebben geen significant negatief effect op het foerageergebied van algemene vogelsoorten, in de omgeving van het plangebied is en blijft voldoende geschikt foerageergebied aanwezig.

Voor vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest kan het plangebied een onderdeel vormen van het foerageergebied. De meeste van deze vogelsoorten hebben een groot territorium, waardoor het herinrichten van het plangebied geen significant negatief effect heeft. Steenuilen hebben een relatief klein territorium. In de directe omgeving van het plangebied zijn waarnemingen van steenuil bekend. Op voorhand kan niet worden uitgesloten dat het plangebied een essentieel onderdeel betreft van het territorium van steenuil.
Echter, na afronding van de werkzaamheden biedt bijna de helft van het plangebied geschikt foerageergebied voor steenuil. In het kennisdocument (BIJ12, 2017) worden paardenweides benoemd als geschikt foerageergebied. Rondom de paardenweides dienen dan wel paaltjes te worden geplaatst vanaf waar de uilen kunnen jagen.
De werkzaamheden hebben derhalve tijdelijk een negatief effect op steenuil. Tijdens het werkzaamheden is het plangebied mogelijk minder geschikt om te jagen. De werkzaamheden hebben geen significant negatief effect op steenuil, omdat in de directe omgeving van het plangebied voldoende geschikt foerageergebied aanwezig is en blijft.

Mitigerende maatregelen

Het verwijderen van bomen dient te worden uitgevoerd wanneer geen broedgeval aanwezig is en buiten het broedseizoen van vogels. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen echter geen standaardperiode gehanteerd. Indien een ecoloog heeft uitgesloten dat in de bomen nesten aanwezig zijn, kan ook in het broedseizoen worden gewerkt.

4.2.7 *Zoogdieren*

Vleermuizen
Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997), Korsten en Regelink (2010) en gegevens van de NDFF blijkt dat de soorten franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis (alle §3.2 Wnb) voorkomen in de wijde omgeving van het plangebied.

Het plangebied biedt geen geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen; in het plangebied zijn gebouwen of bomen met holtes of loshangend schors aanwezig. Wel kan het plangebied door vleermuizen worden gebruikt als foerageergebied. Vliegroutes van vleermuizen lopen vaak langs lijnvormige elementen, zoals laanbomen of watergangen. In het plangebied zijn wel bomenrijen aanwezig maar deze hebben geen verbindende functie tussen bijvoorbeeld verblijfplaatsen en foerageergebied. De aanwezigheid van een essentiële vliegroute in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

Overige zoogdieren
Tijdens het veldbezoek zijn konijnenkeutels en molshopen aangetroffen in het plangebied. In het plangebied zijn verder molshopen aangetroffen, de mol is in Nederland niet beschermd.

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied de volgende soorten zijn waargenomen: algemene spits-, woel- en ware muizensoorten, bunzing, egel, haas, konijn (alle §3.3 Wnb) en bever (§3.2 Wnb). Op een afstand van één tot twee kilometer van het plangebied zijn boommarter, damhert, das, eekhoorn, ree, steenmarter, vos, wezel, wild zwijn (alle §3.3 Wnb) en otter (§3.2 Wnb) waargenomen.

Het plangebied biedt geschikt leefgebied voor algemene muizensoorten, egel, konijn, haas en vos. Mogelijk zijn in het plangebied verblijfplaatsen aanwezig van algemene muizensoorten. Verblijfplaatsen van egel, konijn, haas en vos zijn in het plangebied niet aanwezig.

Voor kleine marterachtigen biedt het plangebied niet voldoende dekking laag bij de grond. Hierdoor is het plangebied als onderdeel van het leefgebied niet erg geschikt. Mogelijk lopen bunzing en steenmarter incidenteel door het plangebied. Het plangebied kan onderdeel vormen van het grotere leefgebied van deze soorten. Ook das kan in het plangebied foerageren. In het plangebied zijn echter geen dassenwissels aangetroffen tijdens het veldbezoek. Ook is geen dassenburcht aanwezig in het plangebied. Dassen komen voor in de Gendtse polder, het plangebied ligt op grote afstand van deze locatie en in het tussen liggende gebied zijn veel hekken en wegen aanwezig, waardoor het plangebied moeilijk bereikbaar is voor dassen.

Voor bever, boommarter, damhert, eekhoorn, ree, wild zwijn en otter ontbreekt het geschikte habitat in het plangebied. Het plangebied vormt voor deze soorten geen onderdeel van het leefgebied.

Effectbeoordeling

In de directe omgeving van het plangebied is en blijft voldoende geschikt foerageergebied voor vleermuizen aanwezig. De werkzaamheden hebben daarom geen significant negatief effect op vleermuizen.

Bunzing en steenmarter hebben een groot leefgebied. In de omgeving is en blijft voldoende leefgebied aanwezig voor bunzing en steenmarter en ook in de nieuwe situatie zal het plangebied geschikt zijn als leefgebied voor deze soorten. De voorgenomen plannen hebben daardoor geen negatief effect op bunzing en steenmarter.
Bij de voorgenomen werkzaamheden kunnen verblijfplaatsen van algemene muizensoorten worden vernietigd. De werkzaamheden hebben geen significant negatief effect op het leefgebied van grondgebonden zoogdieren, in de directe omgeving blijft voldoende geschikt leefgebied aanwezig.

Mitigerende maatregelen

Voor algemene spits-, woel- en ware muizensoorten geldt in de provincie Gelderland een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor het vernietigen van verblijfplaatsen van deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt altijd de Algemene zorgplicht, zie §1.4. Om het verwonden van dieren te voorkomen kan bij het verwijderen van de vegetatie één kant op worden gewerkt, zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.

5 Conclusies

5.1 Beschermde gebieden

Gezien de relatief grote afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (940 meter) is het redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden als gevolg van de voorgenomen plannen. Een negatief effect als gevolg van stikstofdepositie kan op voorhand niet worden uitgesloten, derhalve dient een AERIUS-calculatie te worden uitgevoerd.
De voorgenomen plannen hebben door de relatief grote afstand en de kleinschalige aard van de werkzaamheden geen (significant) negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.

5.2 Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende soorten voor die zijn beschermd onder paragrafen 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Het is uit te sluiten dat in het plangebied beschermde flora, vlinders, libellen, kevers, weekdieren, reptielen en vissen voorkomen. Wel geldt voor alle aanwezige soorten in het plangebied de algemene zorgplicht, zie §1.4 van dit rapport. Tabel 1 geeft een overzicht van de mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied.

Soorten van paragraaf 3.1 van de Wet natuurbescherming
De bomen in de plangebied kunnen door algemene vogelsoorten worden gebruikt als nestgelegenheid. Door de bomen te kappen buiten het broedseizoen van vogels worden negatieve effecten op algemene vogelsoorten voorkomen.

Vogels met een jaarrond beschermd nest kunnen het plangebied ook gebruiken als foerageergebied. Omdat steenuil een soort is met een klein territorium, en in de directe omgeving waarnemingen van steenuil bekend zijn, kan het plangebied een essentieel onderdeel van het territorium vormen. Doordat na afronding van de werkzaamheden het gebied opnieuw geschikt is als foerageergebied voor steenuil, en omdat tijdens de werkzaamheden voldoende geschikt foerageergebied aanwezig is in de directe omgeving van het plangebied, hebben de voorgenomen plannen geen significant negatief effect op steenuil.

Soorten van paragraaf 3.2 van de Wet natuurbescherming
Het plangebied kan door vleermuizen worden gebruikt als foerageergebied. In de directe omgeving van het plangebied is en blijft voldoende geschikt foerageergebied aanwezig, de werkzaamheden hebben daarom geen significant negatief effect op vleermuizen.

Soorten van paragraaf 3.3 van de Wet natuurbescherming
Het plangebied biedt voor amfibieën marginaal geschikt land- en overwinteringshabitat door het ontbreken van voldoende dekking. De werkzaamheden hebben geen effect

op land- en overwinteringshabitat van amfibieën. Mogelijk doorkruist incidenteel een individu het plangebied.

Het plangebied biedt geschikt leefgebied voor algemene muizensoorten, egel, konijn, haas en vos. Mogelijk zijn in het plangebied verblijfplaatsen aanwezig van algemene muizensoorten. Bij de werkzaamheden kunnen verblijfplaatsen van algemene muizensoorten worden vernietigd. Voor algemene muizensoorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Derhalve hoeft geenontheffing te worden verkregen voor het verstoren van deze soorten.

Voor kleine marterachtigen biedt het plangebied niet voldoende dekking laag bij de grond. Hierdoor is het plangebied als onderdeel van het leefgebied niet erg geschikt. De werkzaamheden hebben geen effect op leefgebied.

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied

Soort(groep)	**Bescherming**	**Functie plangebied**	**Mogelijk effect**	**Ontheffing nodig**	**Maatregelen**
Vogels	§3.1 Wnb (nest niet jaarrond beschermd)	Nestgelegenheid	Ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd	Snoeien en kappen wanneer geen broedgeval aanwezig is en buiten broedseizoen
Steenuil	§3.1 Wnb (nest wel jaarrond beschermd)	Mogelijk onderdeel leefgebied	Nee	-	-
Vleermuizen	§3.2 Wnb	Foerageer-gebied	Nee	-	-
Algemene spits-, woel- en ware muizen	§3.3 Wnb	Verblijfplaatsen	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
algemene muizensoorten, egel, konijn, haas en vos	§3.3 Wnb	Leefgebied	Nee	-	-
Steenmarter en bunzing	§3.3 Wnb	foerageergebied	Nee	-	-

5.3 Advies en aanbevelingen

Geconcludeerd kan worden dat de voorgenomen plannen niet leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming, mits:

1. Bomen en struiken worden verwijderd buiten het broedseizoen van vogels. Of als een ecoloog heeft uitgesloten dat nesten aanwezig zijn.
2. In één richting wordt gewerkt zodat eventueel aanwezige individuen kunnen vluchten.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

+ BIJ12, 2017. Kennisdocument Steenuil *Athene noctua*. Versie 1.0, juli 2017.
+ Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
+ Bouwens, S. Provincie Noord-Brabant, 2017. Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming. Zoogdiervereniging - rapport 2017.32.
+ Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
+ Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging - rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
+ Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
+ Ministerie van Economische Zaken. Brochure: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3 december 2016.
+ Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Internet

+ Natura 2000-gebieden, geoportaal.gelderland.nl/portaal/apps/webappviewer/index.html?id=6b1adc4e421a4c7ebcb84d7c12cb7af6, 08-02-2021
+ Natuurnetwerk Nederland, geoportaal.gelderland.nl/portaal/apps/webappviewer/index.html?id=7ee7f076e44b48f18d36528e9f9d1d87, 08-02-2021
+ NDFF - 05-02-2021 10:48:17
+ www.eis-nederland.nl
+ www.vlinderstichting.nl
+ www.waarneming.nl
+ www.zoogdiervereniging.nl
+ www.verspreidingsatlas.nl

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Wet natuurbescherming
In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van soorten, gebieden en houtopstanden en vervangt daarmee de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet. Daarnaast geldt per provincie beleid voor de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd).

Soortbescherming
Op het gebied van soortbescherming is het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan; het 'nee, tenzij-principe'.
De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De Wet natuurbescherming kent de volgende drie categorieën beschermde soorten:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn;
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt;
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- Er mag alleen van de verbodsbepalingen worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is;
- Er moet sprake zijn van een in de wet genoemd belang. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn, zoals ruimtelijke ontwikkeling, volksgezondheid of openbare veiligheid;
- Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen is bovendien vrijstelling mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Tabel 1. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Categorie 1 (§ 3.1 Wnb)	**Categorie 2 (§ 3.2 Wnb)**	**Categorie 3 (§ 3.3 Wnb)**
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.
Dit betekent dat voorafgaand aan handelingen inzichtelijk moet zijn welke natuurwaarden aanwezig zijn, de kwetsbaarheid hiervan en de mogelijke gevolgen die de handeling hiervoor kan hebben. Bij de uitvoering van de handelingen dienen negatieve gevolgen zoveel mogelijk te worden voorkomen, dan wel beperkt of ongedaan te worden gemaakt. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

Natura 2000 (bron: Rijksoverheid)

In 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale gebieden.
De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstorend effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden

zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets.
De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- oriëntatiefase (en vooroverleg);
- verslechterings- en verstoringstoets;
- passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolgprocedure uit het uitvoeren van een verslechterings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring voor de plannen of het project nodig.
Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechterings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- of deze kans reëel is en
- of de verslechtering of verstoring aanvaardbaar is.

Natuurnetwerk Nederland / Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid.
De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen.